

TỦ SÁCH K
48-KHX

CK.0000061471

HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

NG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

NGUYỄN QUÝ THANH (Chủ biên)

Một số quan điểm xã hội học của **DURKHEIM**

Sách chuyên khảo

NGUYỄN
HỌC LIỆU

1

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

Một số quan điểm xã hội học
của **DURKHEIM**

74576

301.01 / 7HA

NGUYỄN QUÝ THANH (Chủ biên)
NGUYỄN QUÝ NGHỊ - LÊ NGỌC HÙNG

Một số quan điểm xã hội học của **DURKHEIM**

Sách chuyên khảo

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU.....	7
Chương 1. EMILE DURKHEIM: THÂN THỂ VÀ SỰ NGHIỆP	11
1. Tiểu sử Emile Durkheim	11
2. Những chặng đường tư duy khoa học của Durkheim	17
Chương 2. XÃ HỘI HỌC LÀ MỘT KHOA HỌC ĐỘC LẬP	27
1. Sự kiện xã hội là đối tượng nghiên cứu của xã hội học ..	27
2. Những quy tắc của phương pháp khoa học xã hội	31
Chương 3. XÃ HỘI HỌC VỀ SỰ PHÂN CÔNG LAO ĐỘNG TRONG XÃ HỘI	55
1. Vị trí và vai trò của nghiên cứu sự phân công lao động trong xã hội học của Durkheim	55
2. Định nghĩa sự phân công lao động	56
3. Chức năng của phân công lao động	58
Chương 4. QUAN ĐIỂM XÃ HỘI HỌC VỀ GIÁO DỤC	73
1. Phương pháp tiếp cận xã hội học giáo dục	73
2. Chức năng xã hội của giáo dục.....	77
3. Hệ thống xã hội và tiểu hệ thống trường học	79
4. Động học xã hội và giáo dục học	82
5. Mối quan hệ giữa giáo viên và học sinh	89
6. Tri thức hàn lâm	94

Chương 5. PHÂN TÍCH XÃ HỘI HỌC VỀ HIỆN TƯỢNG TỰ TỬ	103
1. Khái niệm tự tử	103
2. Những nguyên nhân phi xã hội	108
3. Nguyên nhân xã hội và các loại hình xã hội	118
4. Các loại tự tử	121
5. Tự tử với tư cách là hiện tượng xã hội.....	141
Chương 6. XÃ HỘI HỌC VỀ TÔN GIÁO	155
1. Một số vấn đề phương pháp luận nghiên cứu.....	155
2. Các tôn giáo nguyên thủy	167
3. Các niềm tin của tôn giáo: bản chất, nguyên nhân và hậu quả.....	179
4. Các nghi lễ tôn giáo: bản chất và nguồn gốc	194
5. Nguồn gốc xã hội của tôn giáo và khoa học	209
Chương 7. MỘT SỐ PHÊ PHÁN ĐỐI VỚI XÃ HỘI HỌC DURKHEIM	217
TÀI LIỆU THAM KHẢO	237
PHỤ LỤC	241

LỜI NÓI ĐẦU

Xã hội học bắt đầu được giới thiệu tại Việt Nam trước năm 1975. Sau khi đất nước thống nhất và đặc biệt từ sau năm 1986, vai trò của xã hội học càng được khẳng định. Các nhà xã hội học ở Việt Nam đã và đang tích cực nghiên cứu các vấn đề xã hội và đóng góp vào việc hoạch định, thực hiện các chính sách của Đảng và Nhà nước.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy dường như các nhà xã hội học ở Việt Nam mới chú ý nhiều đến các nghiên cứu thực nghiệm mà chưa để tâm đúng mức đến các nghiên cứu lý thuyết. Sự thiếu hụt về lý thuyết này làm cho các số liệu thu được trở nên rời rạc, thiếu sự gắn kết và giảm tính khoa học. Một trong những lý do của hiện trạng này là việc giới thiệu những quan điểm của các nhà xã hội học lớn trên thế giới cho các nhà nghiên cứu, độc giả ở Việt Nam vẫn còn khá hạn chế.

Emile Durkheim, cùng với Auguste Comte, Karl Marx, Max Weber là những nhà khoa học có đóng góp lớn trong sự ra đời và phát triển của xã hội học. Ông tiếp tục phát triển trường phái thực chứng luận của A. Comte. Đồng thời, những quan điểm của Durkheim là nền tảng hình thành trường phái xã hội học quan trọng - trường phái chức năng luận (functionalism). Nhiều

luận điểm của ông không chỉ có ý nghĩa vào thời kỳ của ông, mà còn có giá trị đối với xã hội hiện đại. Thí dụ, quan điểm của ông về anomie (vô chuẩn) là một sự giải thích rất có giá trị với những hành vi lệch chuẩn đang tồn tại trong xã hội chúng ta hiện nay. Những tác phẩm của ông như "Sự phân công lao động trong xã hội", "Tự tử: một nghiên cứu xã hội học", hay "Những hình thức sơ đẳng của đời sống tôn giáo", "Các quy tắc của phương pháp xã hội học" là những tài liệu mà bất kỳ một người nghiên cứu xã hội học nào cũng đều cần biết đến.

Hiện nay ở nước ta đã có một số công trình của Durkheim được dịch ra tiếng Việt, ví dụ cuốn "Các quy tắc của phương pháp xã hội học", tuy nhiên, nhìn chung các tài liệu nghiên cứu bằng tiếng Việt ở Việt Nam về Durkheim còn rất thiếu. Một số cuốn sách về lịch sử và lý thuyết xã hội học ở Việt Nam cũng có chương, mục nói về xã hội học của Durkheim, nhưng rõ ràng vẫn thiếu một cuốn sách chuyên khảo tương đối toàn diện về các quan điểm xã hội học của Durkheim. Chính điều này cũng đã hạn chế những người nghiên cứu xã hội học trong việc tìm hiểu về những đóng góp khác nhau của Durkheim đối với sự phát triển xã hội học hiện đại. Do vậy, một cuốn chuyên khảo về xã hội học của Durkheim là rất cần thiết để bổ sung cho những tài liệu hiện có bằng tiếng Việt về xã hội học của Durkheim.

Cuốn chuyên khảo các độc giả đang có trên tay được biên soạn nhằm mục đích như vậy. Tất nhiên, các tác giả hoàn toàn không có ý định giới thiệu tất cả các